

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ
ҒЫЛЫМИ-ӘДІСТЕМЕЛІК ЖУРНАЛ

ҮЗДІКСІЗ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ БІЛІМ



№79(1)
наурыз

Түркістан облысы, Төле би ауданы
«Жыланбұзған жалпы білім беретін мектеп» КММ
Математика пәні мұғалімі
Ергешова Тахмина Мирзалиевна

Математиканы оқытуда цифрлық сауаттылықты дамыту

Тәжірибе көрсеткендей, Математиканы оқыту процесінде оқушылардың ақпараттық-коммуникативтік құзыреттілігін қалыптастыру үшін ақпараттық технологияларды қолданудың үлкен мүмкіндіктері бар, ал компьютер білім алушылар үшін де, мұғалім үшін де жұмыс құралына айналады. Заманауи компьютерлік модельдер дәстүрлі сабаққа сәйкес келеді және мұғалімге оқу іс — әрекетінің жаңа түрлерін ұйымдастыруға мүмкіндік береді.

Мектепте математика мұғалімдерінің пайда болуымен сабақтарда жаңа ақпараттық технологияларды қолдану мүмкіндіктері қызықтырды. Математикадан тақырыптық жоспарлау, тарату карталары, диаграммалар, тестілеу нұсқалары оңай жаңартылады, оқу бағдарламалары мен оқулықтардағы өзгерістер кезінде басылады. Келесі кезеңде жұмыс тәжірибесіне тест құрастыру бағдарламалары, презентациялар, компьютерлік бағдарламалар, интернет-ресурстар енгізілуі мүмкін, сәйкесінше математика сабақтарында тиімді пайдалануға болатын материал жинақталған. Мұғалімдер көбінесе өздерінің педагогикалық қызметінде компьютерді сабақтың әртүрлі кезеңдерінде қолданады. Бірақ тәжірибе көрсеткендей, математика сабағында оны жаңа материалды зерттеуде, алған білімдерін шоғырландыруда және білім алушылардың білімін бақылау сабақтарында қолданған жөн. Біздің ойымызша математика сабақтарында ақпараттық технологияларды келесі жолдармен тиімді пайдалануға болады:

1. Мультимедиялық презентациялар. Мектепте жұмыс істеген кезде сіз оларды жеке тараулар бойынша мультимедиялық презентациялардың бүкіл сабақ жүйелерін де, оқу курсының жеке тақырыптарын да дамытып, жинақтай аласыз және осы презентациялардың банкіні жасай аласыз. Презентацияларды дайындаудың әр кезеңі-бұл маңызды, шығармашылық процесс, оның әр элементі оқушының қабылдауы тұрғысынан ойластырылып, мағыналы болуы керек. Анимация құралдарын, сол мультимедиялық энциклопедиялардың фрагменттерінің графикасын қолдана отырып, белгілі бір сабаққа бір Презентация дайындауға шамамен 1,5–2 сағат кетеді, бірақ дайын материалдар көрнекіліктің барлық басқа түрлерінен бас тартуға және мұғалімнің назарын сабақ барысына аударуға мүмкіндік береді. Power Point бағдарламасы сабақта сызбаларды, графиктерді, диаграммаларды, математиктердің портреттерін, тарих мәліметтерін, бейне фрагменттерді пайдалануға мүмкіндік береді; мультимедиялық кестелер жарқын, бейнелі және таптырмас. Мұндай кестелерді пайдалану ыңғайлы және интерактивті тақтамен бірге олармен жұмыс істеу мүмкіндіктерін кеңейтеді.

Анықтамаларды, формулаларды, теоремаларды және олардың дәлелдерін, геометриялық есептерге геометриялық сызбаларды электронды түрде ұсыну, ғылыми фактілерді саналы түрде игерудің негізгі ретінде жылжымалы визуалды бейнелерді ұсыну оқушылардың математикадан жаңа білім мен дағдыларды тиімді игеруін қамтамасыз етеді. Слайдтарды көрсету көрнекілікті арттырады, оқу материалын жақсы түсінуге және есте сақтауға

ықпал етеді. Сабақтарда мультимедиялық технологияларды қолдану мұғалімнің мәртебесін, оның оқушылар алдындағы беделін арттырады және оқушылардың математиканы оқуға деген қызығушылығын арттыруға көмектеседі. Математика курсының көптеген тақырыптары бойынша электронды презентациялар құру және әзірлеу әр сабақты жүйелі және сапалы өткізуге мүмкіндік береді.

2. Интерактивті тақта-бұл құрылғы сыртқы түрі бойынша кәдімгі тақтаға өте ұқсас, бірақ айырмашылықтарды онымен алғаш танысқан кезде анықтауға болады. Осы оқу жабдықтарымен және оның кең мүмкіндіктерімен жұмыс істеу оқушылардың математика пәніне деген қызығушылығын арттырады, компьютерлік қолдаумен қызықты сабақ құруға мүмкіндік береді, материалды беру және игеру процестерінің көрнекілігі мен динамикасын арттырады, жедел кері байланыс орнатуға мүмкіндік береді — нәтиже бірден көрінеді, материал игерілген немесе жоқ. Интерактивті тақта көптеген мүмкіндіктерге ие. Бұл жабдықты пайдалану білім беру процесінің тиімділігін арттырады. Бұған тақталарды жасаушы компаниялар ұсынатын көрнекі ресурстар және

тәжірибелер мен эксперименттерді модельдеуге мүмкіндік беретін әртүрлі пәндер бойынша танымдық оқыту бағдарламалары ықпал етеді, нәтижелерді тақтаға бірден шығара отырып тәжірибе мүмкіндіктерін ұсынады және т.б. интерактивті тақталармен жұмыс оқуға айтарлықтай көмектеседі. Математика мұғалімі үшін интерактивті тақта оқытылатын пәнге қызығушылықты арттыру және материалды игеруді жеңілдету үшін жақсы көмек болып табылады.

3. Әр түрлі тест тапсырмалары. Олар материалды тереңірек игеруге және сабақта оқушылардың білімін бақылауға арналған. Тесттерді мұғалім Word немесе Power Point бағдарламаларында немесе дайын тест нұсқаларында жасайды, олар қазір www Интернет желісінде өте көп. Олар, тесттер қарапайым болуы мүмкін, мәтіндер түрінде, бірнеше нұсқаны қарастырады, олардың ішінен дұрысын таңдау керек, сәйкестік, қысқа жауаптар түрінде де ұсынылуы мүмкін. Оларды сабақтың әртүрлі кезеңдерінде қолдануға болады. Олармен жұмыс істеу тәсілдері де әртүрлі-фронтальды және жеке сауалнама, тестілерді өз бетінше орындау, содан кейін экранда дұрыс жауаптар көрсетіледі.

Нормативтік біліммен жұмыс істеу үшін компьютерді пайдалану білім алушының әрекетін оқу тапсырмасын орындауға қоса мүмкіндік береді және оқушылар талап етілетін нәрсені есте сақтайтындай етіп оның орындалуын ұйымдастырады. Сонымен қатар, оқу процесінде зерттеу элементтері пайда болады, ал оқушыға белсенділік пен тәуелсіздік көрсетуге мүмкіндік беріледі. Бұл компьютердің ерекше дидактикалық мүмкіндіктерінің арқасында мүмкін болады. Сабақты мультимедиялық қойылыммен өткізу (мұғалімнің әңгімесін сүйемесілеу; жаңа материалды түсіндіру кезінде демонстрациялар: алдын — ала дайындалған сөйлеу-оқушының белгілі бір тақырып бойынша баяндамасы), ал мұғалімнің жұмыс орнында проекторға қосылған компьютер қолданылады. Компьютерге қосылған проектор-жаңа сауаттылықтың технологиялық элементі: мұғалімнің жұмысындағы көріністің деңгейін, оқушыларға өз жұмысының нәтижелерін бүкіл сыныпқа ұсыну мүмкіндігін, ұйымдастырушылық және әкімшілік сөздердің тиімділігін түбегейлі арттырады. Қазіргі мектептегі компьютердің барлық мүмкіндіктерін пайдалана отырып, шығармашылық мұғалім осындай көп қырлы сабақтардан ләззат пен таңданыс қана емес, сонымен қатар өзінің ізденімпаз оқушыларына оларды шығармашылық пен танымға баулып, білім беру процесін жоғары деңгейге көтереді! АКТ-ны сабақтарда қолдану ойлау дағдыларын және күрделі мәселелерді шеше білуді дамытудың жаңа жолдарын ашады, оқуды жаңыландыру үшін түбегейлі жаңа мүмкіндіктер береді. Компьютерлік технологиялар аудиториялық және тәуелсіз сабақтарды қызықты, динамикалық және тартымды етуге мүмкіндік береді, ал зерттелетін ақпараттың үлкен ағыны оңай қол жетімді.

Түркістан облысы, Төле би ауданы
«Жыланбұзған жалпы білім беретін мектеп» КММ
Орыс тілі мен әдебиеті пәні мұғалімі
Юсупова Наргиза Сайфуллаевна

На земле очень много профессий.

Урок РЯи.Л 5 класс	Кем я хочу стать, когда вырасту	На земле очень много профессий.	учитель:	дата:
Цели обучения:	5. 1. 4. 1 определять основную мысль текста на основе вопросов 5. 3. 6. 1 определять числа имён существительных			
Цель урока	определять основную мысль текста на основе вопросов определять числа имён существительных			
Привитие ценностей	воспитывать в детях способность устанавливать позитивные отношения с другими людьми и вносить вклад в общественную жизнь			
Ход урока				
Этапы урока	Действия педагога	Действия учеников	Оценивание	Ресурсы
Начало урока 4 минуты	Приветствие. Здравствуйте ребята! Психологический настрой: возьми себе кусочек хорошего настроения на урок. ОРГ момент: располагайтесь ребята по группам. Сегодня у нас очень увлекательный урок. Мы с	Дети здороваются Создают психологическую обстановку.		Учебник Тетради Сюжетные



РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ӘДІСТЕМЕЛІК ЖУРНАЛ
ЖУРНАЛ АСТАНА ҚАЛАСЫНДА МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІНДЕ
ТІРКЕЛГЕН

№15616 -Ж КУӘЛІГІ БЕРІЛГЕН МЕРЗІМДІ БАСЫЛЫМ БОЛЫП САНАЛАДЫ

Республикалық педагогикалық ғылыми басылым
"ӨРЛЕУ"

ДИПЛОМ

Ергешова Тахмина Мирзалииевна

"Үздіксіз педагогикалық білім"

№79(1) наурыз 2025 жылы жарық көрді



10.03.2025

Берілген күні

№051

Бас редактор Усипбаева Ғ.М.

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ӘДІСТЕМЕЛІК ЖУРНАЛ
ЖУРНАЛ АСТАНА ҚАЛАСЫНДА МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ
МИНИСТРЛІГІНДЕ ТІРКЕЛГЕН

№15616-Ж КУӘЛІГІ БЕРІЛГЕН МЕРЗІМДІ БАСЫЛЫМ БОЛЫП САНАЛАДЫ

Республикалық педагогикалық ғылыми басылым
"ӨРЛЕУ"

ҚҰРМЕТ ГРАМОТАСЫ

Ергешова Тахмина Мирзалииевна

"Үздіксіз педагогикалық білім"

№79(1) наурыз 2025 жылы жарық көрді

Бас редактор: Усипбаева Г.М

№051



РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ӘДІСТЕМЕЛІК ЖУРНАЛ

ЖУРНАЛ АСТАНА ҚАЛАСЫНДА МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ
МИНИСТРЛІГІНДЕ ТІРКЕЛГЕН

№15616-Ж КУӘЛІГІ БЕРІЛГЕН МЕРЗІМДІ БАСЫЛЫМ БОЛЫП САНАЛАДЫ

Республикалық педагогикалық ғылыми басылым
"ӨРЛЕУ"

СЕРТИФИКАТ

Ергешова Тахмина Мирзалииевна

“Үздіксіз педагогикалық білім”

№79(1) наурыз 2025 жылы жарық көрді

10.03.2025

Берілген күні

№051

Бас редактор Усипбаева Ғ.М.





РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ТАНЫМДЫҚ-АҒАРТУШЫЛЫҚ,
ҒЫЛЫМИ-ӘДІСТЕМЕЛІК, ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ЖУРНАЛ

БІЛІМ ШЫҢЫ- ҒЫЛЫМ СЫРЫ



2014 жылғы 1-ші тоқсан
Жұртқа, Қазақ
ISSN 2791-8011-273-014-1

ЕСЕН Бакыткүл Артыққызы,
бас редактор.

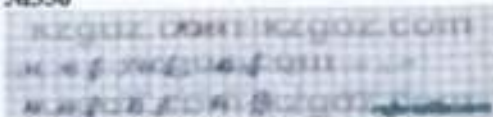
1 бет

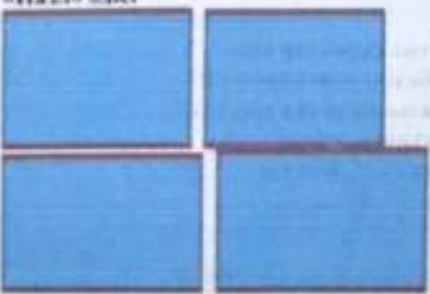
БІЛІММЕН АЛҒА БАСАМЫЗ,
ҒЫЛЫМНЫҢ СЫРЫН АШАМЫЗ!

ЖАЙ БӨЛШЕКТІҢ НЕГІЗГІ ҚАСИЕТІ. ЖАЙ БӨЛШЕКТЕРДІ ҚЫСҚАРТУ

ЕРГЕШОВА Тахмина,
Жыланбұзған жалпы орта мектебінің
математика пәні мұғалімі.
Түркістан облысы, Төлеби ауданы



Оқу мақсаты:		5.1.2.14 Жай бөлшектерді қысқартуда бөлшектің негізгі қасиетін қолдану; 5.1.2.15 Жай бөлшекті жаңа бөлімге келтіру.			
Саралап оқыту тапсырмалары					
Ұжымдық жұмыс Жаңа тақырыптың түсіндірілуі; Сабақ мақсаты мен бағалау критерийлерін таныстыру; Бейнероликті қолдана отырып, бекіту тапсырмаларын орындату.		Бірлескен жұмыс (1,2,3 тапсырма) Тапсырманы ұсыну және дұрыс жауапты ұсыну арқылы үйрету; Бекітуге арналған тапсырмаларды орындату; Тапсырмалардың жауаптарын жазу.		Жеке жұмыс Тапсырманы ұсыну, оқушылар өз бетімен орындау.	
Уақыты	Кезеңдері	Педагогтің әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
2 минут	Ұйымдастыру	Сәлеметсіздер ме! Топтарды таныстыру: 1-топ: «Алымы», 2-топ: «Білімі», 3-топ: «Бөлшек сызығы» Бүгін, Жай бөлшектің негізгі қасиеті тақырыбын қарастырамыз Бүгінгі сабақта меңгеретініміз: 1.Жай бөлшектің негізгі қасиетін біледі. 2.Жай бөлшекті қысқартуды біледі. Үй тапсырмасын тексеру №352	Сұрақтарға жауап береді.	«Баскетбол» әдісі арқылы	
5 минут		 №356  Өтілген тақырыпқа сұрақтар қою Жай бөлшектің бөлімі нені көрсетеді? Жай бөлшектің алымы нені көрсетеді? Бөлінді бөлшек түрінде қалай жазылады? Мысал келтіріңдер $\frac{1}{3} : \frac{3}{4} : \frac{3}{2} : \frac{2}{3} : \frac{4}{5} : \frac{2}{5} : \frac{1}{3} : \frac{7}{4} : \frac{3}{10} : \frac{3}{10} : \frac{1}{2}$			
8 минут	Жаңа сабақ	Жаңа сабақ. Егер бөлшектің алымын да, бөлімін де бірдей натурал санға көбейтсе немесе бөлсе, онда бастапқы бөлшекке тең бөлшек шығады. Тең бөлшектер – бір санның әртүрлі	Тақырып бойынша ресурстарды қарап, танысады	Оқушылар осы мысалдарға қарап түсінеді.	

		жазылуы. Бөлшектің алымын да, бөлімін де олардың 1-ден өзге ортақ бөлігіне бөлуді бөлшекті қысқарту деп атайды. Бөлшектер алымы мен бөлімі өзара жай сандар болғанға дейін, яғни қысқартылмайтын бөлшек түріне келгенге дейін қысқартыламыз. 1) $\frac{6}{15} = \frac{6:3}{15:3} = \frac{2}{5}$ 1-мысал $\frac{35}{21} = \frac{35:7}{21:7} = \frac{5}{3}$ 2-мысал $\frac{12}{28} = \frac{12:4}{28:4} = \frac{3}{7}$ ЕҮОБ(28,12) = 4. Мына тапсырма қалай орындалған түсіндіріңдер: $\begin{array}{r} 60 \\ 225 \overline{) 225} \\ \underline{225} \quad 3 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 5 \cdot 3 = 15^2 \end{array}$ Тапсырмалар. №375 (ауызша) 1) $\frac{7}{15} = \frac{14}{30}$ 2) $\frac{13}{26} = \frac{39}{60}$ 3) $\frac{9}{25} = \frac{32}{100}$ 4) $\frac{3}{6} = \frac{15}{40}$ 5) $\frac{5}{9} = \frac{15}{45}$ Оқулықпен жұмыс: №376 №377			
10 минут		Оқулықпен жұмыс: №376 №377			
5 минут	Бекіту тапсырма -сы	Төппен жұмыс. Бөлшектерді сәйкестендіріңдер  Сергіту сәті «Би» «Палло» әлісі  «Доминио» әлісі	Дескриптор: 1. Жай бөлшектің негізгі қасиетін біледі. 2. Жай бөлшекті қысқартуы біледі.		Слайд
3 минут	Жеке	Картонка таратылады. Оқушылар Тапсырманы			

	жұмыс	тапсырмадағы жай бөлшектер арқылы суреттерді бөйді.	орындайды		
2 минут		Қорытындылау: Бөлшектің негізгі қасиетін тұжырымдаңдар Бөлшекті қысқарту дегеніміз не? Жай бөлшек қалай қысқартылады? Қандай бөлшекті қысқартылмайтын бөлшек деп атайды? Бағалау: «Баскетбол» әдісі Кері байланыс: «Медаль» әдісі	Тақариятты міндеттерін анықтау		Презентация
2 минут		 Үйге тапсырма: №378, №380			

АСТАНА – ЦЕНТР СОВРЕМЕННОЙ АРХИТЕКТУРЫ

*ЮСУПОВА Наргиз Сайфуллаевна,
Жылданбұзған жалпы білім беретін мектебінің
орыс тілі мен әдебиеті пәні мұғалімі,
Түркістан облысы, Төлеби ауданы*

Цели обучения в соответствии с учебной программой	Цель: - знакомства с разными видами чтения; - читать и отвечать на вопросы по содержанию текста и подбирать иллюстрации; - создавать высказывание на основе текста. Слайд №2			
Ход урока				
Этап урока / время	Действия педагога	Действия учеников	Оценивание	Ресурсы
1.Приветствие.	Психологический настрой. Приветствие (игра классики – учитель сам выбирает жест приветствия) Деление на группы (рисунки – Акорда, дворца Мира и Согласия, Байтерек – на обратной стороне картинок домашнее задание) 3) Кластер домлад (архитектор, строитель, дизайнер)	1) дети весело играли в классики подбегая к учителю и получают жест приветствия 2) затем дети сами выбирают картинку с заданием на обратной стороне (домлад) 3) заполняют кластер	Сладкие жетоны	Слайд №3 
Середина урока	Мозговой штурм: Ребята как вы видите наш район/мкр. разделившись на группы по соответствующим картинкам. Кто мне скажет что изображено на нашей картинке в группе? (Акорда)	Дети отвечают на каждый вопрос и получают свои жетоны Текст прочитывают дети сами с	Сладкие жетоны	Слайд №4

ГРАМОТА



"БІЛІМ ШЫҢЫ-ҒЫЛЫМ СЫРЫ"
Республикалық танымдық-ағартушылық,
ғылыми-әдістемелік, педагогикалық журнал
Тіркеу куәлігі №15454-ж (01.07.2015)

ISBN 978-601-373-014-1

ОҚУ МЕН ТӘРБИЕ ҮДЕРІСІН ДАМУДА
КРЕАТИВТІЛІК ТАНЫТА ОТЫРЫП БҰҚАРАЛЫҚ АҚПАРАТ
ҚҰРАЛДАРЫНДА ОЗЫҚ ІС-ТӘЖІРИБЕ ҮЛГІСІН ЖАРИЯЛАП,
ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ШЕБЕРЛІГІН ЖОҒАРЫ ДЕҢГЕЙДЕ
ТАНЫТҚАНЫ ҮШІН

Түркістан облысы, Төле би ауданы
"Жыланбұзған жалпы орта білім беретін мектебі"
коммуналдық мемлекеттік мекемесі

МАТЕМАТИКА ПӘНІ МҰҒАЛІМІ
ЕРГЕШОВА ТАХМИНА

МАРАПАТТАЛАДЫ



Бас редактор

Б.А.Есен



WWW.BILIM-SHINY.KZ

ТІРКЕУ № 5158

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ, 2024



ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ, 2024

СЕРТИФИКАТ

«БІЛІМ ШЫҢЫ-ҒЫЛЫМ СЫРЫ» ЖУРНАЛЫНЫҢ
2024 ЖЫЛДЫҢ ТОҚСАНДЫҚ ЖИНАҚ САНЫНДА

Түркістан облысы, Төле би ауданы
"Жыланбұзған жалпы орта білім беретін мектебі" коммуналдық мемлекеттік мекемесі

Математика пәні мұғалімі

ЕРГЕШОВА ТАХМИНА

ЖАЙ БӨЛШЕКТІҢ НЕГІЗГІ ҚАСИЕТІ, ЖАЙ БӨЛШЕКТЕРДІ ҚЫСҚАРТУ
ТАҚЫРЫБЫНДАҒЫ МАТЕРИАЛЫН ЖАРИЯЛАҒАНЫ ҮШІН БЕРІЛДІ.



5158

Бас редактор



Б.А.Есен



Мизан жақсы мұғалім бәрінен қымбат...

2025 жылдың
шілде айынан
шыға бастады



ЫБЫРАЙ

Педагогтер мен балаларға арналған республикалық оқу-ағарту журналы

ҰЛТТЫҚ ҚҰНДЫЛЫҚ – АСЫЛ ҚАЗЫНАМЫЗ

МЕНІҢ ТАҢДАУЫМ – ПЕДАГОГИКА!

ТӘУЕЛСІЗ ҚАЗАҚСТАН

№01
(19)
қаңтар
2025



ЫБЫРАЙ

Мизан жақсы мұғалім бәрінен қымбат...

№01 (19) қаңтар 2025

МАСШТАБ

ЕРГЕШОВА Тахмина Мирзалисовна,
"Жыландыған" жалпы білім беретін мектебінің математика пәні мұғалімі,
Түркістан облысы, Төлеби ауданы

Оқу бағдарламасына сәйкес оқу мақсаты	6.1.1.5 Масштаб ұғымын меңгеру; 6.5.1.3 Картамен, сызбамен, жоспармен жұмыс барысында масштабты қолдану.
Сабақтың мақсаты:	Оқушылар масштаб ұғымымен танысады, меңгереді, картамен, сызбамен, жоспармен жұмыс жасағанда масштабты қолданып есептер шығарады.

Сабақ кезеңі	Педагогтің іс-әрекеті	Оқушының іс-әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басы 5 минут	Сабақ басында оқушылармен сәлемдесіп көңіл-күйлерін сұрап, түгелдеу. «Бөкрөним» әдісін қолданып, МАСШТАБ сөзінің әрбір әрпінен келетін жақсы тілектер айту арқылы ынталықтастық атмосферасын қалыптастыру. Оқушылардың назарын сабаққа аудару. Оқушыларды мотайка құрастыру арқылы төрт тонқа бөлемін. төп оқушыларына бағалау парақшаларын таратып беремін. Қима қағаздың артына сұрақ жазамын: Қатынас дегеніміз не? Қатынас нені көрсетеді? Қатынастың негізгі шарты? Үй тапсырмасын тексеру «Маған көрсет» әдісі бойынша, слайдтағы дұрыс жауаппен салыстырып, сәйкестендіріп, дұрыс жауапқа сәйкес жетонды көтереді. №114. Пропорциядағы x -ті табыңдар. 1) $\frac{5,6}{3x+12} = \frac{0,4}{2}$; 3) $\frac{3x+1,6}{2,4} = \frac{5}{1,2}$ 2) $\frac{0,7}{15+4x} = \frac{0,5}{2}$; 4) $\frac{5,4}{3} = \frac{0,9}{4,7x-4,2}$	Оқушылар мотайка құрастыру арқылы бөлінеді. Қима қағаздар « Бір ауыз сөз » әдісі Оқушылар қима қағаз артында жазылған сұрақтарға жауап береді. Жайлы мәлімет береді. (Ол сан қандай санның квадраты немесе кубы, еңді біреулері жай немесе құрама сан екенін анықтайды.) Дескриптор: Пропорцияның шеткі (ортанғы) мүшелерін көбейтіп, ортанғы (шеткі) мүшелерін бөледі; 2б Теңдеуді орындайды; 1б Айнымалының мәнін табады; 1б Шешімін жазады. 1б	Мұғалім ұйымдастыру кезеңінде белсенділік танытқан оқушыларды « Мадақтау сөз » әдісі арқылы бағалайды: «Жарайсың! Жаксы! Оте жаксы! Талпын!» Бағалау: өзің өзі бағалау	 Оқу құралдары, стикер, маркер   Жетондары А В С
Сабақтың ортасы 8 минут	Жаңа сабақтың мақсатын анықтау Картаның масштабын табуды; берілген масштаб бойынша Жер бетіндегі арақашықтықты табуды. Жер бетіндегі арақашықтық және масштабты берілген картада кескінделетін кесінді ұзындығын табуды үйрету. Күтілетін нәтижелер А) Масштабтың сандық мағынасын біледі; В) Картадағы арақашықтық пен жер бетіндегі арақашықтықтың арасындағы байланысын ажырата отырып, есептер шығарады; С) Өмірмен байланыстыра отырып масштаб өзгерісін анықтап, қалай	Оқушылар суретте берілген сандар орналасуының заңдылығын анықтайды. Әрбір дұрыс жауапқа 1 балл қойылады.  Шымкент – Астана — 1505	«Көрсінді тексер» әдісі арқылы бағалау	Ақпарат дереккөзі: https://massaget.kz/lifestyle/alemtany/50861/

7 минут	өзгеретіні туралы ой тұжырымдайды. Кір жаю әдісі арқылы оқушылармен бірге сабақ мақсаттарын талқылау. Ашық хаттарға жазылған сұрақтарды оқып, жауап беріп, кір қыстырғышпен іледі. Сұрақтар: 1) Шымкент қаласынан Астана қаласына дейін неше километр? 2) Байтеректің ұзындығы неше метр? 3) Осы өлшемдерлерді картаға қалай кескіндейміз? Жаңа сабақты ағылшын психологы Тони Бьюзен енгізген «Ментальды карта» әдісі бойынша оқушылар түсіндіреді. Плакатың ортасына басты тақырып суреті берілген. Оған бағытталған тармақшалардың жоғары жағында анықтамалары жазылатын кестелер көрсетілген.  Оқушылар картаға: 1) Картадағы кесінді ұзындығының оған сәйкес жер бетіндегі қашықтыққа қатынасын масштаб деп атайды. 2) Екі санның қатынасы (бөліндісі) түрінде жазылған масштаб сандық масштаб деп аталады. 3) Кішкене жәндіктердің, ұсақ бөлшектердің өлшемдері сызбада үлкейтіледі. Мұндай жағдайда қатынастың алдыңғы мүшесі оның соңғы мүшесінен үлкен болады. 4) Мысалы: 1:7 500 000 масштабы бойынша, картадағы 1 см кесінді Жер бетіндегі 75 км-ді кескіндейді. Саралау. Тапсырма тәсілі «Айналмалы бекеттер» әдісі. Есептер шығару №1 (А деңгейі) Екі елді мекеннің арасы 8 км. 1:100 000 масштабпен сызғанда екі елді мекеннің арасы картада қанша болатынын табыңдар $8 \text{ км} = 8\,000 \text{ м} = 800\,000 \text{ см}$ Картаның масштабы = $\frac{x}{1} = \frac{800\,000}{100\,000}$ $x = \frac{800\,000}{100\,000} = 8$ №2 (В деңгейі)	 Еліміздің астанасы болып Астана қаласы 1997 жылы бекітілді! Сондықтан да Елордадағы Байтеректің биіктігі - 97 метр... Болған топ қол соғып белгі береді, топтар тактаға шығып басқа топтарға түсіндіреді. Оқушылар өз ойларын ұсына отырып, анықтамаларды талдайды, түсіндіреді немесе өзгелердің жауаптарын дәйектейді. Бір-бірілерінің жауаптарын ғыңдай отырып, толықтырады. Мысалдар сызбада барлық өлшемдері бірдей есе кемігенде ғана дененің өзі мен оның сызбасы ұқсас болатын шартын қорытып шығарады. №1 (А деңгейі) Жауабы : 8 см Дескриптор : - өлшемдерді айналдыра алады Пропорция құрады Картадағы кесінді ұзындығын табады №2 (В деңгейі) Жауабы : 6 км Дескриптор : - пропорция құрады Пропорцияның негізгі қасиетін қолданады Жер бетіндегі арақашықтықты табады №3 (С деңгейі) жауабы : 11,5 см Дескриптор : - өлшемдерді айналдырады Масштабын табады Масштабы бойынша кесіндіні табады	Слайд 2 ҚБ: «Кері байланыс бүтерброды» Алдымен жағымды түсіндіктеме беріп, кейін құрылымды сын айтып топтор бір-бірін бағалайды. Оқулық 9-сынып. Слайд
----------------	--	--	---

Оқулықпен жұмыс 17 минут	1:1000 000 масштабмен берілген картада екі қаланың ара қашықтығы 0,6 см. Осы екі қаланың Жер бетіндегі арақашықтығын табындар 0,6 см – екі қаланың жер бетіндегі арақашықтығы 1:1000 000 масштабы x- Жер бетіндегі арақашықтығы $\frac{0,6}{x} = \frac{1}{1000000}$ $x = 0,6 \cdot 1000\ 000$ x=600000 600000 см=6000м=6 км №3 (С деңгейі) Картадағы 4,6 см кесіндіге Жер бетіндегі 230 км арақашықтық сәйкес келеді. Жер бетіндегі 575 км арақашықтыққа осы картада неше сантиметр кесінді сәйкес келеді? №3 230 км=230 000м=23 000 000 см 575 км=575 000 м=575 00000 см $\frac{4,6}{23\ 000\ 000} = \frac{1}{5000\ 000} \cdot x$ $= \frac{1}{5000000}$ $x = \frac{57500000}{5000000} = 11,5$ Жаңа сабақты нысықтау. Сыни ойлауын дамыту: Оқушыларға масштабы 1: 1 000 000 болатын Қазақстанның географиялық картасынан 1 топқа: Астана мен Қызылорда , 2 топқа: Талдықорған мен Тараз, 3 топқа: Ақтөбе мен Орал, 4 топқа: Қарағанды мен Алматы арасындағы арақашықтықты сызғышпен өлшей отыра, жер бетіндегі арақашықтығын табу.	1 топ: Астана мен Қызылорда , 2топ: Талдықорған мен Тараз, 3 топ: Ақтөбе мен Орал, 4 топқа: Қарағанды мен Алматы арасындағы арақашықтықты сызғышпен өлшей отыра, жер бетіндегі арақашықтығын табады Оқушылар топта картамен жұмыс жасап, толықтыру жұмысын жүргізеді. Сосын әр топ алмасып бір-бірін тексеріп, бағалайды. Тақырыпқа түсіненнен кейін оқушылар тағы да өздері мысалдар келтіріп жазады. Тақтадағы мысалдарды дәптерлеріне жазып отырады.	ҚБ: «Мадақтау» әдісі смайликтермен бағалау ҚБ: «плюс-минус» әдісі.	
Ерекше бақылауды қажет ететін оқушымен жұмыс.	Екі елді мекен арасын мотоциклмен 40 км/сағ жылдамдықпен 1 сағ 24 мин жүреді. Осы екі елді мекеннің картадағы арақашықтығы 7 см болса, картаның масштабын табындар.	Дескриптор: Жалпы 20 балл - бастапқы берілген санға әрбір күндегі арттыру санын қосады; - есептеуді орындайды; - жауабын жазады.		
Оқушылардың функционалды сауаттылыққа дамыту тапсырмасы. 3 минут	Өз сыныбының 1:100 масштабын қолдана отырып ең мен ұзындығын дәптерге салу. Математикалық аймағы: сандық Мәні: мәнін; әлеуметтік Әрекет түрі: талдау Сұрақ түрі: анық		Берілген функционалды сауаттылық тапсырмасын шешеді	
Сабақтың соңы 5 минут	Сабақты бекіту. Топтық жұмыс «Бірге ойлайық» әдісі арқылы сабақтың мақсатын ашу үшін проблемалық сұрақтар тастаймын.	Оқушылар «Аяқталмаған сөйлем» әдісінде анықтама-ларды	«Басбармақ» әдісімен бір-бірін бағалау жүргізіледі.	А-4 парақшал ары ДК